

ΦΥΛΛΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΜΥΚΗΝΑΪΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

1600-1100 π.Χ.	Ανάπτυξη του μυκηναϊκού πολιτισμού στην ηπειρωτική Ελλάδα, έναρξη σχέσεων με Μινωίτες
1600-1450 π.Χ.	Περίοδος των βασιλικών τάφων (οι τάφοι με τα χρυσά αντικείμενα που ανέσκαψε ο Σλήμαν στις Μυκήνες)
1450 π.Χ. περ.	Κατάκτηση Κνωσού
1450-1100 π.Χ.	κυριαρχία Μυκηναίων σε Αιγαίο, ίδρυση αποικιών και εμπορικών σταθμών (Κύπρος), σχέσεις με Χετταίους, Εγγύς Ανατολή, Κάτω Ιταλία, Σικελία, Ισπανία
1400 π.Χ.	Χτίζονται τα πρώτα ανάκτορα στις Μυκήνες, την Τίρυνθα, την Πύλο και τη Θήβα, αρχή ανακτορικής φάσης
μετά το 1400 π.Χ.	χρονολόγηση πινακίδων Γραμμικής Β΄
1200 π.Χ.	Τέλος ανακτορικής φάσης - καταστροφή ή παρακμή ανακτόρων, εξαφάνιση Γραμμικής Β΄
12ος αι. π.Χ.	Τρωικός Πόλεμος

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1^{ης} ΕΝΟΤΗΤΑΣ**Ο μυκηναϊκός πολιτισμός (1600 - 1100 π.Χ.):**

- Είναι ο πρώτος μεγάλος ελληνικός πολιτισμός, που αναπτύχθηκε στην ηπειρωτική Ελλάδα.
- Επηρεάστηκε από το μινωικό πολιτισμό, αλλά είχε το δικό του χαρακτήρα.
- Αρχικά βρέθηκαν πλούσιοι βασιλικοί τάφοι από τον Ερρίκο Σλήμαν.
- Έπειτα ανάκτορα σε διάφορες περιοχές: Μυκήνες, Τίρυνθα, Πύλος κ.τ.λ.

Οικονομία της μυκηναϊκής εποχής:

- Ασχολούνταν με τη γεωργία, την κτηνοτροφία και τη βιοτεχνία
 - Ελεφαντουργία-μεταλλουργία-λιθοτεχνία
 - Ναυτιλία και εμπόριο
- Οι Μυκηναίοι ήταν σπουδαίοι έμποροι και ναυτικοί και κυριαρχούσαν στη Μεσόγειο θάλασσα

Στοιχεία που ένωναν τους Μυκηναίους:

Η γραφή τους, η Γραμμική Β΄, ίδια θρησκεία και οργάνωση στην κοινωνία και την πολιτική

Πώς ήταν χωρισμένη η κοινωνία (Κοινωνική πυραμίδα):

Άναξ (βασιλιάς)
Αυλικοί και αξιωματούχοι
Ιερατείο
Δήμοι (γεωργοί, κτηνοτρόφοι, τεχνίτες)
Δούλοι

Η Γραμμική γραφή Β΄:

- Διαβάστηκε από τους Βέντρικς και Τσάντγουικ
- γραμμένη πάνω σε πήλινες πινακίδες
- προήλθε από τη Γραμμική Α΄ μεταφορά από την Κρήτη στην Ηπειρωτική Ελλάδα
- γραφή ελληνική και συλλαβική
- τη χρησιμοποιούσαν λίγοι γραφείς στα ανάκτορα
- πληροφορίες κυρίως για το εμπόριο των Μυκηναίων

Ακμή των Μυκηναίων (το ανώτερο σημείο της ανάπτυξής τους):

- 1450: καταλαμβάνουν την Κρήτη, κυριαρχούν στις θάλασσες, φτάνουν μέχρι την Ισπανία και την Εγγύς Ανατολή
- Αποικίες-εμπορικοί σταθμοί σε Ελλάδα και Μ. Ασία
- Αποικισμός Κύπρου Σχέσεις με Χετταίους
- Παρακμή (εξασθένιση) των Μυκηναίων το 1200: πολλοί οικισμοί και ανάκτορα καταστρέφονται και χάνεται η Γραμμική Β΄
- Ταξίδια για πρώτες ύλες

Κατάρρευση

- Γύρω στα 1200π.Χ.
- κάμπτεται η δύναμη των Μυκηναίων
- καταστρέφονται ανάκτορα, συνοικισμοί και ακροπόλεις
- εξαφανίζεται η Γραμμική Β΄

Γιατί καταστράφηκε ο μυκηναϊκός πολιτισμός

- Νέα ελληνικά φύλα, οι Δωριείς εμφανίζονται (Κάθοδος των Δωριέων)
- Εσωτερικές ταραχές και αναστάτωση στη Μεσόγειο από επιθέσεις άλλων λαών.

→ μείωση του μυκηναϊκού εμπορίου και οικονομική κρίση

Ασκήσεις εμπέδωσης

1. Σημειώστε Σ ή Λ δίπλα σε κάθε πρόταση ανάλογα αν είναι σωστή ή λανθασμένη.

- α. Ο Μυκηναϊκός πολιτισμός διήρκεσε χρονικά 5 περίπου αιώνες.
- β. Περίπου το 1400 π.Χ. κτίστηκαν τα περισσότερα ανάκτορα στην Πελοπόννησο.
- γ. Τα ανάκτορα στον Μυκηναϊκό Πολιτισμό ήταν συνήθως κτισμένα σε λόφους χωρίς τείχη.
- δ. Οι Μυκηναίοι επηρεάστηκαν από τους Μινωίτες ήδη πριν από το 1600 π.Χ.
- ε. Οι πιο παλιές επιγραφές Γραμμικής Β' χρονολογούνται κατά τον 15ο αι. π.Χ.
- στ. Οι Μυκηναίοι επικρατούν στο Αιγαίο από τον 15ο αι. π.Χ.
- ζ. Η πιο πρωτότυπη μορφή τέχνης στον Μυκηναϊκό Πολιτισμό ήταν η ελεφαντουργία.
- η. Οι υπήκοοι των μυκηναϊκών κρατών ασχολούνταν κυρίως με τις τέχνες.
- θ. Οι Μυκηναίοι δεν είναι γνωστό σε ποιο έθνος ανήκαν.
- ι. Τα μυκηναϊκά κράτη είχαν μεταξύ τους παρόμοια κοινωνική δομή και πολιτική οργάνωση.
- ια. Το ιερατείο ανήκε στην ανώτερη κοινωνική τάξη μετά τον *άνακτα*.
- ιβ. Η Γραμμική Β' είναι γραφή ιερογλυφική.
- ιγ. Οι πινακίδες της Γραμμικής Β' περιείχαν πληροφορίες για τα προϊόντα που έφταναν στο ανάκτορο και τις εμπορικές συναλλαγές.
- ιδ. Οι Μυκηναίοι είχαν εμπορικές σχέσεις με αρκετά κράτη στη Μεσόγειο θάλασσα.
- ιε. Στην Κύπρο οι Μυκηναίοι είχαν δημιουργήσει εμπορικό σταθμό.
- ιστ. Σύμφωνα με τα αρχεία του κράτους των Χετταίων, οι Αχαιοί είχαν σημαντικό στρατό στην ξηρά.
- ιζ. Οι Μυκηναίοι έγιναν κυρίαρχοι στο Αιγαίο και την Κρήτη κατά τον 12ο αι. π.Χ.
- ιη. Ο διοικητής των ανακτόρων λεγόταν *άναξ*.

2. Συμπλήρωσε τα κενά των προτάσεων με τη σωστή λέξη.

Ο Γερμανός αρχαιολόγος _____ (α) ανακάλυψε εκτός από την Τροία και τους _____ (β) τάφους των Μυκηνών. Όταν κτίστηκαν οι τάφοι αυτοί, δεν υπήρχαν _____ (γ). Τα πρώτα κτίστηκαν περίπου στο _____ (δ) π.Χ. και καταστράφηκαν περίπου έως το _____ (ε) π.Χ. Οι Μυκηναίοι επηρεάστηκαν πολύ από τον _____ (στ) πολιτισμό, αν και διατήρησαν τον ιδιαίτερο χαρακτήρα τους. Ένδειξη της πρωτοτυπίας τους ήταν οι _____ (ζ) τάφοι, δείγμα μνημειακής αρχιτεκτονικής.

Την οικονομία των μυκηναϊκών κρατών διαχειρίζονταν τα ανάκτορα, που ρύθμιζαν την ανάπτυξη των διαφόρων τεχνών, όπως της _____ (η), της _____ (θ) και της _____ (ι). Οι Μυκηναίοι, για να εξαπλωθούν στρατιωτικά και οικονομικά χρησιμοποίησαν τον π_____ (ια). Με

αυτόν ασχολούνταν κυρίως η ανώτερη τάξη, ενώ οι κάτοικοι κάθε περιοχής ήταν οργανωμένα σε δ_____ (ιβ), δηλαδή χωριά. Στην κατώτερη κοινωνική τάξη βρίσκονταν οι δ_____ (ιγ).

Οι λόγοι για τους οποίους καταστράφηκαν τα μυκηναϊκά ανάκτορα δεν είναι γνωστοί. Οι επιστήμονες έχουν διατυπώσει διάφορες θεωρίες:

α. Ελληνικά _____ (ιδ) μετακινήθηκαν και κατέκτησαν τα ανάκτορα.

β. Συνέβησαν εσωτερικές _____ (ιε)

γ. Οι «_____ (ιστ) της _____ (ιζ)» αναστάτωσαν την Ανατολική Μεσόγειο, και κυρίως το κράτος των _____ (ιη), με συνέπεια να παρακμάσει η μυκηναϊκή οικονομία και τα ανάκτορα.

3. Με ποια επαγγέλματα απασχολούνταν οι Μυκηναίοι; Πώς αυτό προκύπτει από τις διαθέσιμες αρχαιολογικές πηγές;

4. Ποιοι είναι, κατά τη γνώμη σου, οι λόγοι για τους οποίους οι Μυκηναίοι κατέκτησαν τους Μινωίτες και τους Κυκλαδίτες;
